

A TÁRSULATI ÉLET HÍREI

Jelölési/pályázási felhívás az Eötvös Loránd Fizikai Társulat kitüntető érmeire, valamint felsőoktatási és tudományos díjaira

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Díjbizottsága jelöléseket, illetve pályázatokat vár a Társulat 2015. évi kitüntető érmeire, valamint felsőoktatási és tudományos díjaira. Kérjük a Társulat szakcsoportjait, területi csoportjait és valamennyi tagunkat, hogy a kitüntetésre érdemes kollégákat és tudományos eredményeiket bemutató javaslataikat *2014. március 10-ig* szíveskedjenek eljuttatni a Társulat titkárságára (1092 Budapest, Ráday utca 18. földszint III.). A tudományos díjakat a kutatók saját kezdeményezésükre is megpályázhatják.

A Társulat elnöksége 2015. január 14-i ülésén pontosította az egyes társulati díjakkal elismert tudományos teljesítmények jellegét. Meghatározta azokat a hosszabb időszakban végzett egyenletesen magas színvonalú tevékenységet elismerő díjakat, amelyek *kiegészítik a tudományos kiválóságnak az MTA doktora címmel történő elismerésébe tartozó kört*. Mellettük definiálta a kutatói pálya kezdeti (az MTA-doktor cím elnyerése előtti) szakaszán elért, tematikusan jól körülhatárolt eredményeket elismerő díjak körét. Megfelelően módosította a két körbe tartozó jelölések/pályázatok benyújtására szolgáló adatlapokat, a díjak jellegéhez igazította az előírt mellékleteket. Immár elegendő a mellékletek nagy részének nyilvános (speciális esetben a Díjbizottság tagjaira korlátozott) adatbázisokból történő elérhetősége.

Az adatlapok letölthetők az Eötvös Társulat honlapjának (<http://www.elft.hu>) díjszekciójából, ahol egyben az elbírálási eljárás részleteire vonatkozó ismertetés is megtalálható. Kérjük, hogy a jelölések megfogalmazásában vegyék figyelembe az ismertető információit. Az ismertetés minden díjat hozzákapcsol legalább egy szakcsoport kutatási területéhez, amely szakcsoport ajánlásának beszerzése ajánlatos, de nem kötelező. A tudományos díjak elnyerésének nem előfeltétele a társulati tagság.

A díjakat a Társulat 2015. május végi küldöttgyűlése keretében ünnepélyesen osztjuk ki.

Társulati kitüntetések

Eötvös Loránd Fizikai Társulat Érem

a Társulat azon tagjának adható, aki a fizika területén hosszú időn keresztül folytatott kutatási, alkalmazási vagy oktatási tevékenységével és a Társulatban kifejtett munkásságával kiemelkedően hozzájárult a fizika hazai fejlődéséhez.

„A fizikai gondolkodás terjesztéséért” *Prometheusz-éremmel* tüntetheti ki a Társulat azt, aki a fizikai műveltség fokozásához országos hatással hozzájárult.

A Társulat Eötvös Plakett emléktárgya

annak a tagnak/személynek ítélt oda, aki rendkívüli mértékben nyújt segítséget a Társulat célkitűzéseinek megvalósításához, továbbá neves külföldi vendégnek a Társulat valamely rendezvényén tartott előadása alkalmából.

A két éremre a Társulat Elnöksége tesz javaslatot a Küldöttközgyűlés felé, a plakettekről az Elnökség dönt és arról a Küldöttközgyűlést tájékoztatja.

Tudományos és felsőoktatási díjak

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat az alábbi tudományos, illetve felsőoktatási díjakat adományozhatja.

Felsőoktatási díj

„A fizika felsőfokú (egyetemi és főiskolai) oktatásban és a tanárképzésben sok évtizedes kiemelkedő alkotó és nevelő munkáért”;

Selényi Pál-díj

„Az alapvető jelenségek kísérleti vizsgálatában, továbbá azokon alapuló technikai eszközök nagy eredetiségű fejlesztésében *hosszú időn át végzett* magas színvonalú munkásságért, nemzetközi érdeklődést kiváltó eredményekért”;

Bozóky László-díj

„A sugárfizika és a környezettudomány területén *hosszú időn át végzett* magas színvonalú munkásságért, nemzetközi érdeklődést kiváltó eredményekért”;

Bródy Imre-díj

„Magas színvonalú elvi megfontolásokkal a fizika alkalmazásai területén *hosszú időn át végzett* színvonalas munkásságért, nemzetközi érdeklődést kiváltó eredményekért”;

Budó Ágoston-díj

„Az optika és a molekulafizika területén, elsősorban kísérleti vizsgálatokban elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért”;

Detre László-díj

„A csillagászatban, valamint bolygónkkal és annak kozmikus környezetével foglalkozó fizikai kutatások területén elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért”;

Gombás Pál-díj

„A kvantumelmélet atom- és molekulafizikai alkalmazásában, továbbá a statisztikus fizikában végzett elméleti kutatásokkal elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért”;

Jánossy Lajos-díj

„A nagyenergiás fizika (kozmikus sugárzás, részecskefizika és nehézion-fizika) kísérleti kutatása és a kísérleti

eredmények fenomenologikus értelmezése területén elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért”;

Novobátzky Károly-díj

„Az elméleti fizikai kutatásokban elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért”;

Gyulai Zoltán-díj

„A szilárdtestek és a kondenzált anyag fizikájának kísérleti módszerekkel történő kutatásában elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért”;

Schmid Rezső-díj

„Az anyag molekuláris szintű szerkezetét felderítő, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért”;

Szalay Sándor-díj

„Az atom- és atommagfizikában, illetve ezek interdiszciplináris alkalmazási területén elért, jelentős nemzetközi figyelmet kiváltó, kiemelkedő eredményért”;

Szigeti György-díj

„A lumineszcencia- és félvezető-kutatásokban elért, jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó, kiemelkedő eredményért”.

Kürti Jenő
főtitkár

Kamarás Katalin
a Díjbizottság elnöke

HÍREK ITTHONRÓL

Rátz Tanár Úr Életműdíj, 2014

2014. november végén is a Magyar Tudományos Akadémián adták át a Rátz Tanár Úr Életműdíjakat. Az Ericsson Magyarország, a Graphisoft és a Richter Gedeon Nyrt. által létrehozott Alapítvány a Magyar Természettudományos Oktatásért 2001 óta ítéli oda az életműdíjat, amely mára a hazai természettudományos oktatás és egyben a közoktatás egyik legrangosabb elismerése lett. A Rátz Tanár Úr Életműdíjat évente két-két matematika-, fizika-, kémia- és 2005 óta két biológiaszakos tanárnak ítélnek oda, aki kimagasló szerepet tölt be tárgya népszerűsítésében és a fiatal tehetségek gondozásában.

„A tudásalapú társadalomban a legfontosabb infrastruktúra az oktatás, ezért ne csak világhírű tudósaink, hanem tanáraik nevét is ismerjük...” – így szól a Rátz Tanár Úr Életműdíj mottója. Amikor világhírű, magyar származású tudósainkkal büszkélkedünk, kevés szó esik tanáraikról. *Rátz* tanár úr a legendás Fasori Gimnázium tanára volt és többek között *Neumann Jánost* és *Wigner Jenőt* is tanította. Az alapítvány az ő nevét vá-

lasztotta, hogy adózzon nagy múltú és kiváló oktatási kultúránk előtt és méltányolja azon pedagógusainkat, akik ma is áldozatos szakmai munkájukkal és kiemelkedő eredménnyel képzik a jövő tehetségeit.

A három vállalat továbbra is kiemelt figyelmet fordít nemcsak a természettudományos oktatás támogatására, hanem arra is, hogy a kinevelt tehetségeknek olyan munkalehetőséget kínáljanak, amiért érdemes hazájukban maradva keresni a szakmai boldogulást.

2014. díjazott fizikatanárai

Tóth Eszter 1971-ben matematika-fizika-ábrázoló geometria szakos tanárként végzett az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, majd 1976-ban doktori fokozatot szerzett.

Életét a tanítás, kutatás iránti szeretet vezérli mind a mai napig. Elsőrendű feladatának tekinti a természettudományos szemlélet kialakítását. Tanítási tevé-